

**REVISIÓ DEL SISTEMA D'INDICADORS
DE L'ACTIVITAT DE RECERCA EN
L'ÀMBIT DE L'ARQUITECTURA I
L'URBANISME**

Acord núm. 58/2004 del Consell de Govern, pel qual s'aprova la "Revisió del sistema d'indicadors de l'activitat de recerca en l'àmbit de l'arquitectura i l'urbanisme.

- Document aprovat per la Comissió de Recerca del dia 17/03/04
- Document aprovat pel Consell de Govern del dia 26/03/04

Document CG 27/3 2003

Vicerectorat de Política Científica
Barcelona, març de 2004

Revisió del sistema d'indicadors de l'activitat de recerca en l'àmbit de l'arquitectura i l'urbanisme (AU)

1. Introducció

La Comissió d'Investigació del 17/02/99 aprovà el document **Sistema d'indicadors de l'activitat de recerca de la UPC**. Aquest document revisava els criteris per al càlcul dels indicadors de l'activitat de recerca (PAR i PATT) de manera global per al conjunt d'àrees de coneixement de la UPC.

La voluntat del document era també millorar alguns dels punts febles que s'havien detectat de l'anterior model d'indicadors: "Les distorsions, incoherències i desorientacions que l'actual sistema d'avaluació pot generar en algunes àrees, especialment en arquitectura. Hi ha una sèrie de fets que ho evidencien: l'escassa participació del personal acadèmic, l'atribució de puntuacions idèntiques a elements de significació tan diferents en les diverses àrees crea incoherències i provoca errades que han de corregir-se amb ajustaments posteriors, en arquitectura, el prestigi internacional del personal acadèmic no sempre es valora únicament en funció de les seves publicacions científiques."

Després de tres anys d'aplicació d'aquests nous criteris, l'impacte que han tingut en l'àmbit de l'AU no ha estat el desitjat. A més que la participació del PDI és inferior a la mitjana de la UPC en tots els departaments i que la productivitat científica (mesurada en PAR/EDP i PAR tipus 1/EDP) és inferior a la mitjana de la UPC en la majoria de departaments, es detecta en el col·lectiu la necessitat d'una reforma en profunditat que produeixi una millora en el reconeixement de l'activitat investigadora en aquest àmbit.

Per donar resposta a aquesta demanda es presenta una proposta en la que es trasllada l'esperit, que no la lletra, del sistema (conjunt de criteris objectius) que la ciència i la tecnologia fan servir fa lustres, a l'àmbit de l'Arquitectura i l'Urbanisme, amb la intenció que els criteris obtinguts puguin ser aplicables a les activitats de recerca pròpies de l'àmbit.

Tota vegada que es particularitza aquests criteris a les diferents activitats del personal docent i investigador es proposa una correspondència entre cada activitat i el valor que podrien prendre els indicadors d'activitat (Punts d'Activitat de Recerca).

En millorar el sistema es pretén fomentar la recerca de qualitat així com motivar el PDI d'aquest àmbit a continuar i, si escau, a incrementar la seva activitat en aquest camp.

2 Definició de les activitats de recerca i la seva valoració.

Agruparem aquestes activitats en cinc grans conjunts a revisar i que es mostren a continuació, tot i assenyalant l'acció que es vol dur a terme en cadascun d'ells:

1. Articles publicats en revistes; revisar i actualitzar el catàleg actual de revistes.

2. Actes de congressos; incorporar congressos de l'àmbit AU a la llista de congressos notables.
3. Concursos d'arquitectura; revisar la valoració de projectes presentats a concursos d'arquitectura.
4. Publicacions sobre l'obra d'un autor; revisar la valoració dels articles que analitzen l'obra pròpia dels arquitectes.
5. Exposicions; incorporar la valoració de l'activitat del Comissari d'exposicions.

La resta d'activitats es valoraran igual que per a la resta d'àmbits de la UPC.

A l'hora de valorar les activitats de recerca s'hauran de tenir en compte els següents criteris generals per tal d'introduir les pertinents discriminacions qualitatives:

- **Disseminació universal del coneixement:** el coneixement que es genera en una activitat de recerca a valorar ha de ser lliurement accessible per la comunitat internacional.
- **Revisió per parells¹:** l'activitat de recerca ha d'haver estat revisada per parells per assegurar que compleix els següents criteris: originalitat, correcció i oportunitat de la proposta.
- **Indicis de qualitat:** tota activitat de recerca genera un determinat impacte en la comunitat internacional com són publicacions, cursos, seminaris, conferències i activitats diverses que ens informen sobre la seva qualitat.

Es tracta d'aplicar aquests criteris generals, que la comunitat internacional utilitza des de fa molt de temps, i aplicar-los a les activitats de l'AU.

La particularització d'aquests criteris a la llista d'activitats proposada ens porta a la següent conclusió:

Articles publicats en revistes.

- **Disseminació universal del coneixement:** les revistes han de ser lliurement accessibles per la comunitat internacional i ser a les bases de dades de referència.
- **Revisió per parells:** els articles en revistes han d'estar revisats per parells anònims designats per l'editor de la revista per assegurar l'originalitat, correcció i oportunitat de la proposta.
- **Indicis de qualitat:** els indicis de qualitat poden ser sobre l'article (nombre de cites, etc.) i també sobre la revista (buidada per bases de dades d'indexació i resum, present en biblioteques de prestigi, etc.).

Actes de congressos.

- **Disseminació universal del coneixement:** les actes dels congressos han de ser lliurement accessibles per la comunitat internacional i ser a les bases de dades de referència.
- **Revisió per parells:** les comunicacions-ponències han d'estar revisades per parells anònims designats pel comitè científic del congrés per assegurar l'originalitat, correcció i oportunitat de la proposta.
- **Indicis de qualitat:** els indicis de qualitat poden ser sobre la comunicació-ponència (nombre de cites, etc.) i també sobre el congrés (d'àmbit internacional, amb comitè de programa internacional, revisió de la comunicació-ponència en base al text complet, percentatge d'acceptació

---

¹ Parells: investigadors experts en la matèria que s'està avaluant, de reconegut prestigi internacional. Qualsevol investigador podria revisar l'activitat de recerca d'un altre membre de la comunitat.

d'aquests baix, publicació de les actes amb el text complet dels articles, etc.).

Concursos d'arquitectura.

- **Disseminació universal del coneixement:** Les obres premiades o accèssits en un concurs d'arquitectura han de ser lliurement accessibles per la comunitat internacional.
- **Revisió per parells:** les obres premiades en un concurs d'arquitectura han d'estar seleccionades per un jurat.
- **Indicis de qualitat:** els indicis de qualitat poden ser sobre l'obra (nombre de cites, comentaris sobre l'obra guanyadora o accèssits en revistes, etc.) i també sobre el concurs (d'àmbit nacional/internacional, amb jurat nacional/internacional, etc.).

Publicacions sobre l'obra d'un autor.

- **Disseminació universal del coneixement:** les publicacions sobre l'obra han de ser lliurement accessibles per la comunitat internacional.
- **Revisió per parells:** les publicacions sobre l'obra d'un autor han de ser revisades per parells.
- **Indicis de qualitat:** els indicis de qualitat sobre la publicació són els mateixos que hem citat per a les revistes.

Comissariat d'exposicions.

- **Disseminació universal del coneixement:** Les exposicions han de ser lliurement accessibles per la comunitat internacional.
- **Revisió per parells:** l'encàrrec per dur a terme l'exposició haurà d'estar fet per persones o institucions de reconegut prestigi internacional en l'àmbit de coneixement de l'exposició.
- **Indicis de qualitat:** alguns indicis de qualitat sobre l'exposició són: recensions de l'exposició en premsa especialitzada, nombre de visitants, organismes que hi han col·laborat, espònsors, etc.

El procediment general d'actuació consistirà primer en classificar les activitats en grups, atenent el grau de compliments dels diferents criteris.

Posteriorment s'atorgarà a cada grup una determinada puntuació per analogia amb la que es dona a grups anàlegs en altres àmbits de coneixement ja establerts a la UPC.

En termes generals, les activitats revisades per parells tindran la qualificació d'activitats contrastades mentre que les que tinguin més indicis de qualitat tindran una valoració superior.

3 Característiques del sistema d'indicadors de l'activitat de recerca en l'àmbit de l'arquitectura i l'urbanisme a la UPC.

D'acord amb el que venim dient, la qualificació final de l'activitat de recerca en l'àmbit de l'arquitectura es fa dins el sistema d'indicadors de l'activitat de recerca de la UPC, això vol dir que donarà lloc als mateixos indicadors que per la resta de departaments de la UPC: el PAR pel conjunt d'activitats de recerca i el PAR tipus 1 per a aquelles activitats de qualitat contrastada.

Essencialment, una activitat que hagi estat revisada per parells podrà donar lloc a punts d'activitat de recerca contrastada (PAR tipus 1), mentre que els indicis de

qualitat ens informaran de quants punts corresponen a l'activitat. Aquests criteris són de caràcter general i caldrà ajustar-los a cada activitat-tipus valorada.

Per tal de facilitar el treball de la Comissió de Recerca del Consell de Govern competent en aquests temes, aquesta nomenarà un "grup de treball" per generar propostes concretes sobre la valoració de l'activitat de recerca de l'àmbit de l'AU.

Aquest grup, basant-se en els criteris generals abans exposats i aprovats pel Consell de Govern, valorarà les aportacions realitzades pels professors de l'àmbit de l'AU, i elevarà els resultats obtinguts a la Comissió de Recerca.

El grup de treball estarà format per PDI permanent dels departaments de l'àmbit, dos PDI permanents d'altres àmbits de la UPC i un vicerector de l'àrea de doctorat, recerca i transferència de resultats.

4 Articles publicats en revistes.

Situació actual a la UPC:

- Actualment les revistes indexades al Journal Citation Reports (JCR) es puntuen amb 24, 20 o 16 PAR atenent la posició que ocupen segons el factor d'impacte en la seva àrea o àrees, d'acord amb el criteri següent:
  - Les revistes del primer terç: 24 PAR
  - Les revistes del segon terç: 20 PAR
  - Les revistes del tercer terç: 16 PAR
- De l'àmbit de l'AU només hi ha un grup de revistes "Urban Studies" (veure annex 1) que reben aquestes puntuacions.
- L'altre gran grup de revistes "Architecture" (veure annex 2) que forma part del conjunt "Arts & Humanities Citation Index" no tenen factor d'impacte i la seva puntuació és de 12 PAR.
- A banda de les revistes indexades la universitat disposa d'un llistat de revistes Notables UPC (veure annex 3). Aquestes revistes tenen una puntuació de 12 PAR.
- Per últim hi ha dues categories més: les revistes científico-tècniques o artístiques (grup CTA) que tenen una puntuació de 4 PAR i les revistes de divulgació (grup DIV) que tenen una puntuació de 2 PAR.

La manca de factor d'impacte de les revistes d'arquitectura suposa que no tenen una puntuació equivalent a la de les revistes d'altres àmbits del coneixement.

Proposta d'actuació:

Per tot això es proposa crear un nou llistat de revistes de l'àmbit de l'AU amb les mateixes puntuacions que per a la resta d'àrees:

- Per tal d'elaborar el llistat
  - cada departament presentarà una proposta amb un màxim de 50 revistes mitjançant la plantilla que s'adjunta.
  - De cada revista, a més de les dades identificatives, caldrà especificar si la selecció d'articles es fa mitjançant revisió per parells i
  - caldrà que s'aportin els indicis de qualitat més rellevants com són a) buidada per bases de dades d'indexació i resum: Architectural

Publications Index (RIBA), Avery Index to Architectural Periodicals (Columbia University), b) present en biblioteques de prestigi (Institut d'Arquitectura de Venècia, MIT, COAC, UPC), etc.

- Finalment, i d'acord amb els criteris més amunt assenyalats, es decidirà a quin conjunt, dels considerats per a tots els àmbits de la UPC, s'assigna cada revista proposada i quina puntuació se li atorga (veure apartat 9 *Taula-resum amb la valoració de les activitats*).

5 Comunicacions-ponències publicades a actes de congressos.

Situació actual:

Actualment està aprovat un conjunt de congressos considerats notables en el que no està inclòs cap congrés de l'àmbit de l'AU.

No obstant això, en aquest àmbit alguns congressos es consideren referents en el seu camp i sense cap revista d'àmbit internacional per difondre el coneixement.

La valoració actual és la següent:

- Text complet publicat a les actes del congrés notable amb 12 PAR tipus 1 (si és abstract són 4 PAR tipus 1)
- Text complet publicat a les actes del congrés no notable amb 4 PAR tipus 2 (si és abstract són 2 PAR tipus 2)

Proposta d'actuació:

Els departaments podran presentar fins a un màxim de 5 propostes de congressos notables seguint el mateix procediment que per a les revistes. Tancat el període de presentació de sol·licituds aquestes seran revisades per la comissió descrita més amunt, la qual unificarà les propostes en un llistat amb les puntuacions corresponents (Figura 1).

La valoració de les actes del congrés serà la mateixa que per a la resta d'àmbits (veure apartat 9 *Taula-resum amb la valoració de les activitats*).

En l'annex 5 hi ha disponible una plantilla per presentar les propostes de congressos. Per cada congrés es demanen una sèrie de dades identificatives: acrònim, nom del congrés, i un conjunt d'indicis de qualitat. També es dona l'opció d'incloure d'altres indicis de qualitat que es consideri oportú. Finalment en la darrera columna s'ha de fer una proposta de valoració seguint la puntuació més amunt indicada.

6 Concursos d'arquitectura (d'idees, d'avantprojectes i de mèrits).

Situació actual:

Els concursos d'arquitectura es valoraven fins ara conjuntament amb els premis. La valoració era entre 2 i 12 i es consideraven PAR tipus 1.

Proposta d'actuació:

Es diferenciarà entre els concursos de tipus 2 i el concursos de tipus 1 atenent la notorietat i l'impacte del projecte i les característiques del concurs.

Per a la valoració dels concursos (veure apartat 9 *Taula-resum amb la valoració de les activitats*).

La valoració es farà per part de la comissió a partir d'un informe presentat pel sol·licitant en el que es destaquin els indicis de qualitat presents en l'obra premiada.

7 Publicacions sobre l'obra d'un autor.

Situació actual:

Les publicacions sobre l'obra d'un autor es valoraven fins ara entre 1 i 6 PAR tipus 1.

Proposta d'actuació:

Es diferenciarà entre les publicacions de tipus 2 i les de tipus 1, atenent la revista en la qual es publiquin. Les publicacions en revistes indexades i en les notables serà de tipus 1; les publicacions en la resta de revistes serà de tipus 2.

Dins de cada grup es fixarà la puntuació atenent els indicis de qualitat de la publicació, l'autor de l'article, el tipus de publicació (monogràfic, ressenya, etc.). Un cas especial són els catàlegs de les exposicions sobre l'obra pròpia que seran considerats de tipus 1.

Per a la valoració de les publicacions sobre l'obra veure apartat 9 *Taula-resum amb la valoració de les activitats*.

En el cas que l'obra d'un autor objecte de la publicació ja hagi estat avaluada anteriorment per algun altre mitjà no serà avaluada la publicació, a no ser que hagi estat molt citada (en qualitat i/o quantitat) per la qual cosa rebrà una puntuació extra.

La valoració es farà per part de la comissió.

8 Comissari d'exposicions.

Situació actual:

Aquesta activitat no es valora actualment.

Proposta d'actuació:

Es valorarà la tasca de comissari d'exposició pel seu paper creatiu i el treball de recerca en l'organització d'una exposició. Per a la valoració dels concursos (veure apartat 9 *Taula-resum amb la valoració de les activitats*).

9 Taula-resum amb la valoració de les activitats

TIPUS	ACTIVITAT	PAR
1	Articles publicats en revistes indexades o assimilades	16/20/24
1	Articles publicats en revistes notables UPC	12
1	Textos complets de ponències incloses en actes de congressos notables UPC	12
1	Abstracts de ponències incloses en actes de congressos notables UPC	4
1	Concursos d'arquitectura de tipus 1	Entre 12 i 24
1	Publicacions sobre l'obra d'un autor de tipus 1	Entre 6 i

		12
1	Comissari d'exposicions	Entre 6 i 24

TIPUS	ACTIVITAT	PAR
2	Articles publicats en revistes científico-tècniques o artístiques (CTA)	4
2	Articles publicats en revistes de divulgació	2
2	Textos complets de ponències incloses en actes de congressos no considerats notables UPC	4
2	Abstracts de ponències incloses en actes de congressos no considerats notables UPC	2
2	Concursos d'arquitectura de tipus 2	Entre 2 i 6
2	Publicacions sobre l'obra d'un autor de tipus 2	Entre 2 i 6

La resta d'activitats es valoraran igual que per la resta d'àmbits de la UPC.

TIPUS	ACTIVITAT	PAR
1	Tesis llegides a la UPC: Apte/Notable/Excel·lent/Cum laude	4/6/8/12
1	Tesis llegides fora de la UPC: Apte/Notable/Excel·lent/Cum laude	2/3/4/6
1	Premis extraordinaris de doctorat	6
1	Premis	Entre 2 i 12 (*)
1	Autoria de llibres de recerca	24
1	Autoria de capítols de llibres de recerca	4
1	Edició de llibres de recerca	12
1	Edició de números monogràfics de revistes	12
1	Participació en projectes europeus com a coordinador del projecte	6
1	Patents enregistrades	12

2	Autoria de llibres que no són de tipus 1	8
2	Autoria de capítols de llibres que no són de tipus 1	2
2	Edició de llibres que no són de tipus 1	4
2	Reports de recerca i treball	1 (màxim 12 per persona)
2	Organització de congressos	6

10 Pla d'actuació

Per tal que les revistes siguin incorporades al càlcul de l'activitat de recerca del curs 2002-2003, s'haurà de retornar el llistat abans de l'1 de març del 2004, tot i que es podran continuar presentant propostes que s'incorporaran en properes edicions.

Es convenient que la llista de revistes amb la consegüent puntuació que es proposi tingui el vist i plau del departament que realitzi la proposta. Tancat el període de presentació de sol·licituds aquestes seran revisades pel grup de treball esmentat més amunt, que unificarà les propostes en un llistat amb les puntuacions corresponents. Posteriorment es procedirà a l'aprovació del llistat per part de la Comissió de Recerca.

En l'annex 4 hi ha disponible una plantilla per presentar les propostes de revistes. Per cada revista es demanen una sèrie de dades identificatives: ISSN i nom de la

revista, si la selecció dels articles es fa per revisió per parells (sí/no) i un conjunt d'indicis de qualitat. D'aquests indicis, aquells que fan referència a una institució concreta s'omplirà la casella amb (sí/no). Però d'altres estan oberts i s'haurà d'indicar el nom de la biblioteca, base de dades o altres indicis de qualitat. Finalment en la darrera columna s'ha de fer una proposta de valoració seguint la puntuació més amunt indicada.

Per facilitar la cerca us adjuntem les pàgines web dels catàlegs i bases de dades. També disposem a Bibliotècnica d'un directori (Serials directory) que facilita d'un gran nombre de publicacions les dades que us sol·licitem.

Per últim tan el Servei de Biblioteques i Documentació com els bibliotecaris donaran suport als departaments, en el cas que ho necessitin, en la cerca de la informació.

11 Informació i difusió

Una vegada aprovats els nous criteris, se'n farà una difusió àmplia a tota la comunitat universitària, especialment a tot el PDI i PAS dels departaments de l'àmbit de l'AU.

12 Entrada en vigor

Aquests criteris s'aplicaran per a la valoració de les activitats d'investigació dutes a terme a partir del curs 2002-2003.